

Sygn. akt: IV RC 100/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2017r.

Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Krawczyk - Mandrak

Protokolant: Beata Rasiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 sierpnia 2017r. w R.

sprawy z **powództwa D. K.**

przeciwko **M. K.**

o uchylenie / obniżenie obowiązku alimentacyjnego

oraz z powództwa M. K.

przeciwko **D. K.**

o podwyższenie alimentów

- 1) obniża alimenty zasądzone od powoda D. K. na rzecz pozwanej M. K. wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek (...) w R. z dnia 30.09.2002r. w sprawie II RC 2229/01z kwoty po 1000 zł (tysiąc złotych) miesięcznie do kwoty po 500 zł (pięćset złotych) miesięcznie, począwszy od 1.01.2017r. płatne z góry do dnia 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności każdej raty;
- 2) w pozostałym zakresie powództwo oddala;
- 3) oddala powództwo o podwyższenie alimentów;
- 4) zasądza od powoda D. K. na rzecz pozwanej kwotę 900 zł (dziewięć złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;
- 5) odstępuje od obciążania stron kosztami sądowymi.

Sygn. akt IV RC 100/17

UZASADNIENIE

Powód D. K. wniósł pozew z dnia 13 lutego 2017 r. o uchylenie z dniem 1 stycznia 2017 r. obowiązku alimentacyjnego powoda względem pozwanej M. K. w kwocie 1.000 zł miesięcznie, ewentualnie o obniżenie alimentów z kwoty 1.000 zł miesięcznie do kwoty po 100 zł miesięcznie począwszy od dnia 1 stycznia 2017 r. oraz o zasądzenie kosztów procesu. Uzasadniając pozew wskazał, że zmieniła się jego sytuacja majątkowa, albowiem w dacie ustalania poprzednich alimentów był zatrudniony jako menager sprzedaży, otrzymując miesięczne wynagrodzenie w kwocie około 5.000 zł miesięcznie. Obecnie powód z uwagi na problemy zdrowotne nie posiada zatrudnienia, pozostając na utrzymaniu żony, a przed Urzędem Pracy w R. trwa postępowanie o uznanie go za osobę bezrobotną. Powód posiada także dwójkę

małoletnich dzieci. Pozwana podjęła pracę zarobkową, a osiągnany z niej dochód pozwala się jej utrzymać we własnych zakresie.

Pozwana M. K. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu podała, że powód jest osobą wykształconą, z dużym doświadczeniem zawodowym, a obecna sytuacja na rynku pracy pozwoli znaleźć mu dobrze płatną pracę. Wskazane przez powoda zarobki jego żony nie są wiarygodne i nie zostały wykazane. Mimo upływu kilkunastu lat od wypadku pozwana nadal wymaga leczenia i rehabilitacji, co związane jest z ponoszeniem znacznych kosztów.

M. K. w dniu 4 kwietnia 2017 roku wytoczyła powództwo wzajemne przeciwko D. K., w którym domagała się podwyższenia zasądzonych alimentów w kwocie 1.000 zł do kwoty 1.200 zł poczynając od dnia 1 lutego 2017 r. płatnych do dnia 5 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki każdej z rat, a także wniosła o zasądzenie kosztów procesu. Uzasadniając wskazała, że twierdzenia powoda dotyczące jego choroby i braku zatrudnienia są nieprawdziwe. Prowadzi on działalność gospodarczą, natomiast styl jego życia wskazuje na dobre dochody. Uzasadnione potrzeby powódki związane z jej leczeniem znacznie wzrosły.

W odpowiedzi na powództwo wzajemne pozwany wniósł o jego oddalenie i obciążenie powódki kosztami. Zaprzeczył twierdzeniom powódki oraz wskazał, iż powódka od wielu lat pracuje zawodowo, mimo ograniczeń zdrowotnych. Zatem jej sytuacja życiowa, osobista i majątkowa zmieniła się na korzyść od dnia zasądzenia alimentów.

Sąd ustalił:

Bezsporne w sprawie są okoliczności:

- J. K. i M. K. w dniu 22 kwietnia 1995 roku w R. zawarli związek małżeński - odpis skrócony aktu małżeństwa k. 4,
- wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 19 października 2003 r., sygn. akt I ACa 543/03, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. z dnia 30 września 2002, sygn. akt II RC 2229/01 rozwiązano przez rozwód związek małżeński stron – z winy powoda – k. 66 i 117 akt II RC 2229/01,
- w wyżej wskazanym orzeczeniu od powoda zasądzono na rzecz powódki alimenty w kwocie po 1.000 zł miesięcznie - k. 66 akt II RC 2229/01,

Sporne są natomiast:

- usprawiedliwione wydatki stron;
- wysokość możliwości zarobkowych i majątkowych stron;
- okoliczności uzasadniające wygaśnięcie lub obniżenie alimentów, o których mowa w art. 60 § 2 k.r.o. w zw. z art. 138 k.r.o.;
- okoliczności uzasadniające podwyższenie alimentów, o których mowa w art. 60 § 2 k.r.o. w zw. z art. 138 k.r.o.

W dacie ostatnich alimentów, powód zatrudniony był na umowę o pracę, na stanowisku kierownika ds. gastronomii w Grupie Handlowej sp. z o.o. w Ż.. Z tego tytułu otrzymywał miesięczne wynagrodzenie wraz z premią w wysokości około 10.800 zł netto.

Pozwana zatrudniona była w Miejskim Zespole (...) w R., na czas określony w wymiarze 1/2 etatu, osiągając miesięczny dochód w wysokości około 520 zł netto, nadto pobierała rentę w kwocie 825 zł netto. Pozwana zamieszkiwała wraz z rodzicami i młodszą siostrą. Na miesięczne koszty utrzymania i leczenia strony składały się wydatki w postaci: połowy opłat za energię, gaz, wodę, telefon i ubezpieczenie w łącznej kwocie 716 zł oraz lekarstwa 50 zł, opłata za basen 40 zł, bilet miesięczny 70 zł, zabiegi w sanatorium około 116 zł.

Dowód: karta 30, 53 akt II RC 2229/01, k. 46 akt II RC 2229/01 – przesłuchanie stron.

Obecnie powód mieszka wraz z żoną i dwójką dzieci. Powód w dniu 7 sierpnia 2014 roku zawarł związek małżeński z I. K.. Z tego związku posiada dwójkę małoletnich dzieci, które pozostają na jego utrzymaniu.

Dowód: akt małżeństwa k. 5, akt urodzenia W. i W. K. k. 6-7.

Do dnia 28 lutego 2015 roku powód pracował w Grupie Handlowej sp. z o.o. w Ż.. Powodem rozwiązania umowy o pracę była redukcja stanowiska pracy powoda. Powód zawarł umowę o pracę z (...) Sp. z o.o. w Z. 4 sierpnia 2015 r., która została rozwiązana w 14 grudnia 2016 r. przez pracodawcę bez wypowiedzenia z powodu niezdolności do pracy wskutek choroby powoda.

Dowód: świadectwa pracy k.8-12, przesłuchanie powoda k. 74-75.

W dniu 18 stycznia 2017 r. powód został zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w R. jako osoba bezrobotna. Powód pobiera zasiłek w wysokości 600 zł oraz uzyskuje kwotę 500 zł z tytułu najmu mieszkania. Urząd przedstawił powodowi oferty pracy w wykonywanym przez niego uprzednio zawodzie, z najwyższym miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 3.500 zł brutto. Powód pomaga żonie w prowadzeniu działalności gospodarczej, nie pobierając za to wynagrodzenia. Żona powoda I. K. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...). Z prowadzonej działalności osiągnęła w 2014 r. dochód w wysokości. 236,60 zł. W latach 2015-2016 nie osiągnęła zysków, a poniosła stratę odpowiednio: w 2015 r. - 154.175,91 zł. i w 2016 w - 316.859,81 zł. W drugim miesiącu pierwszej połowy 2017 r. odnotowano zysk w wysokości około 6.000 zł. Powód i jego rodzina korzysta z pomocy finansowej matki żony powoda. Strona powodowa posiadała oszczędności w wysokości 35.000 zł, które zostały rozdysponowane na prowadzenie działalności gospodarczej. Nadto w skład majątku powoda wchodzi ruchomości w postaci dwóch samochodów osobowych.

Dowód; informacja UP k. 13, 35-36, 92, 112; przesłuchanie stron k. 74-75; informacja (...) k. 15; informacja US w R. k. 94-111, 152; informacja o dochodach k. 65; przesłuchanie powoda k. 74-75.

Miesięczne wydatki rodziny powoda wynoszą: 130 zł abonament za telefon, 350 zł prąd, 800 zł ogrzewanie w sezonie grzewczym, 150 zł poza sezonem, 85 zł opłata za telewizję, 370 z wywóz śmieci, 30 zł woda, 1.526 zł raty kredytów, 128 zł obiady dzieci, 3.000 zł koszty żywności dla dzieci, odzież powoda i dzieci 4.000 zł, środki czystości, kosmetyki 500 zł, zajęcia dodatkowe około 200 zł, nauka angielskiego 120 zł, paliwo 200 zł, ubezpieczenie 166 zł (2.000 rocznie).

Dowód: rachunki k. 66-72; przesłuchanie powoda k. 74-75.

Strona pozwana jest przewlekłe chora. Posiada problemy z narządami ruchu w postaci dysbalansu mięśniowego kończyn dolnych, implantacji palców stóp, bruksizm oraz inne problemy stomatologiczne. Schorzenia te związane są z wypadkiem komunikacyjnym, któremu uległa w 1996 r. Pozostaje stale pod kontrola lekarzy specjalistów, także korzysta z rehabilitacji oraz stale przyjmuje leki. Pozwana zamieszkuje w domu wraz z matką. Posiada orzeczoną częściową niezdolność do pracy w związku z wypadkiem w drodze do pracy do dnia 30 czerwca 2017 roku. Z tego tytułu pobiera miesięczną rentę w kwocie około 1.020 zł. Pozwana nie posiada stałej pracy, w okresie od 1 listopada 2016 r. do 23 czerwca 2017 roku była zatrudniona na stanowisku nauczyciela nauczania indywidualnego, umowa uległa rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta. Miesięczny dochód osiągnięty z pracy wynosił 1.400 zł. Pozwana posiada oszczędności po swoim ojcu w kwocie 15.000 zł.

Dowód: informacje lekarskie k. 30-32, 43-44, 46, 138, 150-151; orzeczenie lekarza ZUS k. 63-64; informacja o dochodach k. 61-62, świadectwo pracy k. 149,.

Na miesięczne wydatki strony pozwanej składają się: opłaty za wodę 280 zł, prąd 160 zł (320 zł co dwa miesiące), wywóz śmieci 30 zł, wyżywienie około 1.000 zł, odzież 500 zł, telewizja i (...) 200 zł, telefon 60 zł. Wydatki związane z leczeniem pozwanej obejmują: środki lecznicze 300 zł miesięcznie, zajęcia gimnastyczne 65 zł miesięcznie, wizyta u

stomatologa 200-300 zł (rocznie około 6 wizyt), założenie szyny na zęby 300 zł. Pozwana poniosła również w 2017 r. koszty związane z zabiegiem w wysokości 4.500 zł, wizyty lekarskiej 450 zł, wykonanego zastrzyku 150 zł, zabiegów laserowego usuwania blizn 1.450 zł, rehabilitacji 150 zł oraz innych zabiegów leczniczych w łącznej wysokości 658,45 zł.

Dowód: przesłuchanie pozwanej k. 75-76; rachunki k. 29, 47-49, 120-137, 155-165.

Pominięto dowody zgłoszone przez stronę pozwaną w postaci fotografii, albowiem dowody te nie były przydatne w rozstrzygnięciu spraw. Pozostały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał za logiczny, spójny, wzajemnie się uzupełniający i wystarczający do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Jego wiarygodność nie była również kwestionowana przez same strony procesu.

Sąd zważył:

Podstawę prawną powództwa głównego i powództwa wzajemnego stanowi art. 60 § 2 k.r.o. i art. 138 k.r.o. Zgodnie z art. 60 § 2 k.r.o. jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Przepis art. 135 § 1 k.r.o. stanowi zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Zakres świadczenia zależy od „usprawiedliwionych potrzeb” uprawnionego. Ponieważ nie jest to równoznaczne z zapewnieniem uprawnionemu poziomemu życia na stopie równej z tą, jaką miałyby w przypadku istnienia małżeństwa, to kryterium równej stopy życiowej stanowi tylko jedno z kryteriów, jakie należy brać pod uwagę przy ustalaniu zakresu omawianego obowiązku. Ponadto należy uwzględniać możliwości zarobkowe i majątkowe uprawnionego. Różnica między ilością środków potrzebnych do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego a możliwościami zarobkowymi i majątkowymi zobowiązanego stanowi właśnie „odpowiedni zakres”, w jakim małżonek ponoszący wyłączną winę rozkładu pożycia powinien przyczynić się do zaspokajania potrzeb małżonka niewinnego

Przepis z art. 138 k.r.o. pozwala na zmianę orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego, w razie zmiany stosunków. Ustalając wysokość świadczeń alimentacyjnych należy mieć na względzie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego. Ustalenie czy nastąpiła zmiana stosunków, o których mowa powyżej następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami istniejącymi poprzednio podczas ustalania wysokości poprzednich alimentów.

Niewątpliwym jest, iż powód został uznany wyłącznie winnym rozwiązania małżeństwa stron, a na skutek rozwodu nastąpiło istotne pogorszenie sytuacji materialnej pozwanej.

Zmiany stosunków, w myśl art. 138 k.r.o. od dnia pierwotnego orzeczenia alimentów nastąpiły po obu stronach. Zgromadzony materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że możliwości zarobkowe i majątkowe powoda uległy pogorszeniu. Powód jest osobą bezrobotną, zmniejszyły się jego możliwości zarobkowe, a zwiększyły wydatki związane z utrzymaniem. W chwili zasądzenia alimentów w wyroku rozwodowym powód osiągał miesięczny dochód około 10.800 zł netto, miał na utrzymaniu jedno dziecko. Obecnie ma możliwość podjęcia pracy z miesięcznym wynagrodzeniem około 3.500 zł brutto, dodatkowo posiada na utrzymaniu dwójkę małoletnich dzieci, zaś działalność gospodarcza jego żony nie przynosi dochodu, a rodzina korzysta z pomocy finansowej jej matki. Koszty miesięcznego utrzymania powoda i jego małoletnich dzieci są wysokie, oscylują około 10.000 zł. Wskazać należy, iż koszty te są wysokie, i kierując się doświadczeniem życiowym wskazać należy, iż mogą one być znaczne niższe. Jednakże należy mieć na uwadze to, iż powód wraz ze swoją rodziną dotychczas żył na wysokim poziomie, albowiem pozwalały mu na to jego dochody. Niewątpliwie do czasu znalezienia dobrego zatrudnienia będą one musiały ulec znacznej modyfikacji.

Pozwana natomiast ponosi większe koszty, w szczególności związane z leczeniem, które od dnia orzeczenia alimentów wzrosły około 7.000 zł.

Sąd rozpoznając powództwo wziął pod uwagę w pierwszej kolejności przesłankę wskazaną w art. 135 § 1 k.r.o., a zatem usprawiedliwione potrzeby uprawnionej – pozwanej. Strona pozwana w dalszym ciągu ponosi wysokie koszty utrzymania i leczenia, których nie jest w stanie samodzielnie pokryć z pobieranego świadczenia rentowego bądź oszczędności. Sąd ustalił, iż jest to kwota nie mniej niż 9.000 zł miesięcznie, w zależności od zastosowanego leczenia. Strona nie posiada również stałego zatrudnienia, w częściową niezdolnością do pracy. Zatem w nadal koniecznym jest spełnianie obowiązku alimentacyjnego powoda na jej rzecz, tym bardziej że powód jest zdolny do zarabkowania.

Sąd częściowo uwzględnił alternatywne powództwo o obniżenie świadczenia alimentacyjnego. Sąd ustalił kwotę należnych pozwanej alimentów na kwotę 500 złotych. Pod uwagę wzięto dochody pozwanej 1.020 zł netto, jej usprawiedliwione potrzeby, a także sytuację materialną i możliwości zarobkowe powoda, które uległy znacznemu pogorszeniu. W chwili ustalenia alimentów w kwocie 1.000 zł powód zarabiał około 13.000 zł brutto, obecnie jego możliwości zarobkowe wynoszą 3.500 zł brutto, a zatem prawie czterokrotnie mniej. Nadto dodatkowo powód posiada na utrzymaniu dwójkę małoletnich dzieci. Wobec powyższego, odpowiedni zakres świadczenia alimentacyjnego stanowi kwota 500 zł, która pozwoli na częściowe zaspokojenie potrzeb powódki. Nadto świadczenie w takiej wysokości jest realnie możliwe do spełnienia przez powoda.

Tym samym, na podstawie art. 60 § 2 k.r.o. i art. 138 k.r.o., orzeczono jak w punkcie 1 sentencji. O odsetkach na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat alimentacyjnych orzeczono w myśl przepisu art. 481 § 1 i 2 k.c. W pozostałym zakresie powództwo oddalono w oparciu o argumentację przedstawioną powyżej.

Z powyżej opisanych przyczyn na uwzględnienie nie zasługiwało powództwo wzajemne o podwyższenie alimentów. Powód – pozwany wykazał w sposób niebudzący wątpliwości swoją sytuację materialną oraz pogorszenie możliwości zarobkowych. Wbrew temu co twierdzi powódka – pozwana powód nie uzyskuje dochodów, które pozwolą spełnienia świadczenia alimentacyjnego w kwocie 1.200 zł. Żądana przez stronę kwota stanowi połowę możliwego do osiągnięcia wynagrodzenia powoda- pozwanego. Należy mieć również na względzie, iż powód - pozwany posiada dwójkę małoletnich dzieci, na których utrzymanie obowiązany jest łożyć jako rodzic. O. alimentacyjny względem powódki – pozwanej nie może być wykonywany przez pozwanego –powoda kosztem utrzymania jego dzieci. Wobec czego, na podstawie art. 60 § 2 k.r.o. i art. 138 k.r.o., powództwo o podwyższenie alimentów podlegało oddaleniu.

Na zasadzie art. 100 k.p.c., koszty postępowania zostały stosunkowo rozdzielone i zasądzono od powoda na rzecz pozwanego kwotę 900 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Mając na uwadze sytuację materialną stron oraz charakter postępowania w sprawie o świadczenie alimentacyjne, zgodnie z zasadą słuszności z art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążania stron kosztami postępowania.

SSR Katarzyna Krawczyk – Mandrak